

dokler ni naposled zasijala l. 1848. v popolnem sijaju. Dejanja povesti ne bom opisoval, ker bi predaleč zašel; opomnim le to, da se nam pisatelj prikazuje zopet kot stari znanec, poln idealizma, poln navdušenja za vse, kar je lepo in plemenito. Dogodki so to iz nedavno preteklih dni, pri ka-

terih je pisatelj sam še nekoliko sodeloval, zato mu je tudi pripovedovanje resnično in v marsičem poučno. Posebno pri mladini hotel je obuditi ljubezen k domovini, katera naj bi se pa osnovala na zdravih krščanskih načelih. Knjigo priporočamo in ji želimo obilo čitateljev.

Razne stvari.

Naše slike.

Poglejmo najprej v prejšnjo (22.) številko. Ker govorimo v prvem spisu o umetnosti, podali smo v oni in v današnji številki nekaj umetnih proizvodov, ki se skladajo z razlaganjem. *Elevzinska Cerera* se imenuje tako po kraju Elevzidi, kjer so jo zlasti častili z misterijami. Naš kip jo predstavlja v resnobni ženski obleki in lepoti: na glavi ima ovito klasje, v roki pa drži bilje. — Na str. 681. imamo natančen posnetek znamenitega kipa. Kipar Peter Magni nam predstavlja modrijana *Sokrata*. Težko je bolje izraziti to, kar čitamo o Sokratu, kakor je storil Magni v svojem kipu. Tu je izraženo in izpolnjeno vse, kar omenjamo v današnjem poglavju o kiparstvu (str. 706). Kako določno je izrezan — vpodobljen obraz! To vam je človek, kakoršen res živi! Tu je izražen značaj! In trdo lice, male oči pod močnim čelom in velikimi obrvmi, usta vedno pripravljena za nenavadno vprašanje in ironičen smehljaj — to in drugo pogojeno je res mojstersko. Omenjamo še oblačilo, ki lahno in lepo ovija telo in povečuje postavbo. S kratka: tu je umotvor, ob katerem se opazovalec mnogo uči. — Umetnik Peter Magni je sloveč italijanski kipar sedanjega veka. Rodil se je v Milanu l. 1817. in umrl ravno tam dne 9. pros. l. 1877. Njegovo dleto je izklesalo veliko vrsto izvrstnih, umetniško dovršenih kipov, katerih nekatere vidiš v „Galleria Vittorio Emanuele“ v Milanu. Njegova moč je v portretih, v obrazih. Največje Magnijevo delo je spominik Leonarda da Vincija v Milanu. Kaže nam velikanslika in ob njegovem podstavu štiri njegove učence. Magni je delal realistično, ali bolje, po istini, toda v vseh delih veje pravi umetniški idealizem. — *Železnica v Andah* (str. 689). Amerika je dežela za velikanska in drzna tehniška dela. Da gradé železne ceste čez široke reke in visoke gore, to je znano. Tukaj se nam nudi prizor, kako sopihata dva stroja preko gorske strmine v Andah. — Sliki na str. 696 in 697 pa nam kažeta *plovljenje*

na reki sv. Lovrenca. Ta velika reka poteka iz čveterih velikih severo-ameriških jezer in se pri mestu Quebecu začneja iztekati v morje. Kako velikanski so plovci na tej reki, vidimo dovolj na sliki. — *Birs Nimrud*, katerega imajo navadno za ostanke babilonskega stolpa, popisuje pisatelj sam na dotičnem mestu. — V današnji številki nam kaže najprej slika na strani 705 razmerje med *obrisom* in *barvo*. Kakor mož in žena se oba družita in sklepata, da napravita slikarski umotvor. Ta ideja je umno izražena v naši sliki. — *Pri starem slikarju* se pač ne bomo učili slikanja, ker mož slika z debelim čopičem samo grb. Morda je delal v mladih letih kaj boljšega, sedaj v starosti ni več izbiren. — *Flora* (na str. 720) je bila boginja rastlinstva in rasti, cvetic in cvetoče pomladi. V naši sliki drži v levici šopek cvetja. Kip so našli v Tivoliju pri Rimu l. 1714. v razvalinah ville Hadriane. Visoka je 84 cm. — Na str. 729 se nam kaže stavbeni umotvor prve vrste: *Notranjščina cerkve sv. Pavla v Rimu* (San Paolo fuori le mura). Ta bazilika je bila sezidana l. 386 do 397. L. 1823. jo je jako poškodoval požar; nato so jo popravili sicer jako lepo in bogato, a — kakor pravijo — premoderno. Vnanjščina nima nikakih posebnosti. A ko stopiš v cerkev, ostrmiš, ker tu je vse čarobno, kakor bi se ti sanjalo. Cerkev ima pet podolgastih ladij in široko poprečno ladijo, s katero se sklepa apsida, toliko široka kolikor srednja ladija, namreč 23 m. Štiri vrste po 20 in 20 granitnih stebrov ločijo ladije in nosijo visoki zgornji zid, kakor tudi streho. Stebri so sklenjeni z loki. Med srednjo in poprečno ladijo je visok in širok ločilni lok, na katerem so še stari mozajiki iz 5. stoletja. Na stenah srednje ladije so presne slike iz novejšega časa in pa mozajiki-podobe vseh papežev po vrsti. To se vidi tudi na naši sliki. Na južni strani cerkve je prelepo prekrizano hodišče z malimi loki na ličnih, deloma tudi zavutih stebrih in z muzivnimi podobami. — Kar je drugega zanimivega, opuščamo za sedaj.